

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Landinrichting Westzaan

13 september 1996

581-83

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk
96-513532

uw brief
d.d. 30 mei 1996

ons kenmerk
U639-96/Hl/mp/581-84

onderwerp
Toetsingsadvies over het milieu-effectrap-
port Landinrichting Westzaan

doorkiesnr.
(030) 234 76 27

Utrecht,
13 september 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen herinrichting voor het gebied Westzaan. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Landinrichting Westzaan

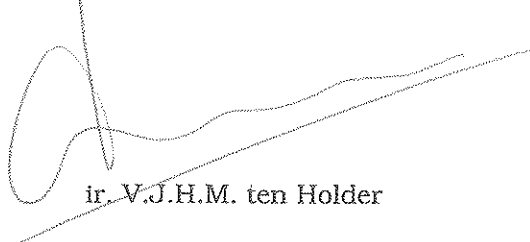
Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Landinrichting Westzaan

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport over
de voorgenomen herinrichting voor het gebied Westzaan,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Landinrichting Westzaan

de secretaris

ir. V.J.H.M. ten Holder

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 13 september 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Algemeen oordeel over het MER	2
3. Aanbevelingen voor de besluitvorming en de verdere planuitwerking	2
3.1 Onderbemalingen	2
3.2 Verbrakking	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 mei 1996, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 84 d.d. 2 mei 1996
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

I. INLEIDING

De Landinrichtingscommissie Westzaan heeft het voornemen een landinrichting te realiseren voor het gebied Westzaan. Het plangebied heeft een omvang van 1340 ha. Het plangebied maakt onderdeel uit van een strategisch groenproject.

Ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsplan dient een MER te worden opgesteld. De m.e.r.-procedure voor het landinrichtingsproject Westzaan is formeel gekoppeld aan de besluitvorming over het ontwerp-plan voor het gebied. In het ontwerp-plan wordt het landinrichtingsplan in detail beschreven en is een keuze tussen alternatieven plannen niet meer aan de orde. Om het wezenlijke element van MER, het beschrijven van alternatieven met hun milieugevolgen, tot zijn recht te kunnen laten komen, is er voor gekozen het MER te koppelen aan het voor-ontwerp-plan. In deze fase staat namelijk de keuze tussen planalternatieven centraal.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland treden in deze procedure op als bevoegd gezag.

Bij brief van 30 mei 1996 (bijlage 1) is de Commissie door het bevoegd gezag verzocht advies uit te brengen over de inhoud van het MER. Het MER is als integraal onderdeel van het voor-ontwerpplan met ingang van 10 mei 1996 ter inzage gelegd (bijlage 2).

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat om de besluiten te nemen en daarbij op grond van artikel 7.26 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER¹], zoals vastgesteld in mei 1994 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;
- op eventuele onjuistheden²];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³].

Deze beoordeling is uitgevoerd door een werkgroep van de Commissie. De samenstelling van de werkgroep is vermeld in bijlage 3.

Conform artikel 7.26 tweede lid (Wm) heeft de Commissie via het bevoegd gezag de inspraakreacties op het MER ontvangen (zie bijlage 4). Voorzover deze betrekking hebben op de milieu-aspecten en voorzover relevant geacht, wordt in voetnoten naar deze inspraakreacties verwezen.

---

1 Wm, artikel 7.23, lid 2.

2 Wm, artikel 7.23, lid 2.

3 Wm, artikel 7.10.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van mening dat het MER met het achtergrondrapport **volgende** informatie biedt voor de besluitvorming over het voorontwerp-plan landinrichting voor het gebied Westzaan.

Het MER is zeer toegankelijk en biedt tegelijkertijd veel informatie. Op een overzichtelijke wijze worden het voornemen en de alternatieven gepresenteerd. Door veel informatie te verstrekken in de vorm van tabellen wordt de inzichtelijkheid duidelijk bevorderd. Een goed evenwicht is gevonden tussen de informatie in het MER en in het achtergrondrapport.

De Commissie heeft waardering voor de wijze waarop inzicht wordt gegeven in de duurzaamheid van de verschillende alternatieven op kortere (≤ 30 jaar) en langere termijn (> 30 jaar).

Belangrijke onderdelen van het plan en de alternatieven zijn de aanpassing van de onderbemalingen ten behoeve van de landbouw en de verbrakking van het oppervlaktewater. De wijze waarop deze maatregelen gerealiseerd gaan worden behoeft op enkele punten naar de mening van de Commissie een nadere toelichting. De Commissie adviseert deze informatie te geven bij het inspraakverslag of bij de besluitvorming over het ontwerp-plan (zie hoofdstuk 3).

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING EN DE VERDERE PLAN-UITWERKING

3.1 Onderbemalingen

Belangrijkste maatregel voor de aanpassing van de onderbemalingen is het aanbrengen en verbeteren van kades. Daar waar praktisch en financieel mogelijk worden bestaande onderbemalingen samengevoegd tot grotere beheerseenheden. Het achtergrondrapport bij het VOP/MER geeft kwantitatieve informatie over de omvang van deze samenvoeging en de maaiveld daling die daarvan het gevolg zal zijn.^{4]}

Over de ligging van de grotere beheerseenheden en de percelen die daarbinnen een toename in drooglegging zullen ondervinden wordt echter geen informatie gegeven. Wanneer de peilen van de huidige onderbemalingen binnen de grotere beheerseenheid variëren rijst de vraag of voor een blok van onderbemalingen een peil wordt gekozen dat is afgestemd op de laagst liggende percelen, of dat een hoger peil of ruimtelijk gedifferentieerd peil wordt ingesteld^{5]}. Het ontbreken van deze feitelijke informatie maakt de beschreven effecten ten aanzien van maaiveld daling niet toetsbaar.

---

4 In alle alternatieven is sprake van het realiseren van 3 grotere beheerseenheden met een totale oppervlakte van 172 ha. De samenvoeging wordt gerealiseerd door het dempen van 3 tussensloten. Dit leidt tot een extra maaiveld daling van 0 tot 20 cm over een oppervlakte (afhankelijk van het alternatief) van maximaal 35 ha.

5 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie nr. 28.

Bij de beschrijving van de milieu-effecten als gevolg van maaiveldddaling wordt naar het oordeel van de Commissie ten onrechte geen rekening gehouden met:

- de produktie van CO₂ uit de ontwaterde veenbodem;
- het versneld verloren gaan van veen (onvervangbaar bij de huidige waterkwaliteit), hetgeen in strijd is met één van de doelstellingen van het plan, het behoud van het bodemarchief;
- verminderde habitatkwaliteit voor weidevogels⁶].

Aangezien het streven om te komen tot grotere beheerseenheden slechts op beperkte schaal realiseerbaar blijkt te zijn, valt één van de oogmerken van grotere beheerseenheden grotendeels weg, namelijk een gereguleerd beheer van de onderbemalingen. Op een groot deel van het grasland zullen immers de bestaande particuliere onderbemalingen blijven bestaan.

Het MER gaat niet in op de eisen die worden gesteld aan deze particuliere onderbemalingen en op welke wijze wordt gewaarborgd dat aan deze eisen wordt voldaan. Het is daarbij niet ondenkbeeldig dat de verbetering van kades de rem wegneemt voor nog diepere onderbemalingen met bovengenoemde negatieve milieu-effecten.

Om de duurzaamheid van de voorgestelde kade-verbeteringen te kunnen beoordelen is informatie gewenst over de peilen die worden gekozen en de wijze waarop de peilen worden gehandhaafd.

Advies

De Commissie adviseert om bij het inspraakverslag op kaart informatie te geven over de ligging van de grotere beheerseenheden, de huidige drooglegging binnen deze gebieden en de verandering in drooglegging na realisatie van het plan. Zij adviseert daarbij een kwalitatieve beschouwing te geven over de effecten van de maaiveldsdaling binnen de grotere eenheden in de vorm van produktie van CO₂, het versneld verloren gaan van veen en de verminderde habitatkwaliteit voor weidevogels.

Tevens adviseert de Commissie bij het inspraakverslag in te gaan op de eisen die gesteld zullen worden aan de particuliere onderbemalingen en de wijze waarop deze gehandhaafd zullen worden.

3.2 Verbrakking

Verbrakking maakt onderdeel uit van alle alternatieven en wordt in het MER noodzakelijk geacht voor het duurzaam behoud van brakwater ecosystemen, het tegengaan van kantrot en de vermindering van de beheerslasten. Het MER geeft weinig informatie over de wijze waarop deze verbrakking wordt gerealiseerd en constateert dat sprake is van een leemte in kennis over het proces van verbrakking. Een nader onderzoek naar de maatregelen die getroffen moeten worden, wordt in het MER aangekondigd.

Belangrijke gegevens voor het kunnen beoordelen van de kans van slagen van verbrakking zijn:

- de verspreiding van het brakwater in ruimte en tijd; komt het brakwater

---

6 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie nr. 21.

daar waar het voor realisatie van het plan noodzakelijk is⁷];
• en het risico dat het brakke water in de hoofdgangen blijft hangen.
Eén van de gevolgen van het niet of slechts gedeeltelijk slagen van de verbraking kan vanuit landschappelijk oogpunt ongewenste bomengroei zijn⁸].

De Commissie adviseert bij de planuitwerking aan deze punten nadrukkelijk aandacht te besteden en bij de besluitvorming over het ontwerp-plan hierover nadere informatie te verstrekken.

Als suggestie voor de verdere planuitwerking wil de Commissie de mogelijkheid van incidentele kortdurende inundaties van percelen naar voren brengen. Deze incidentele inundatie door oppervlaktewater kan voor de betreffende percelen verschillende ecologische functies vervullen:

- de invloed van het brak water wordt vergroot;
- de opbouw van mogelijk ongewenste neerslaginzen wordt voorkomen;
- de aanvoer van zaden en andere plantdelen wordt versterkt.

De uitvoer van deze maatregel behoeft geen hinder op te leveren wanneer ze wordt geconcentreerd in één van de vele onderbemalingen die immers hydrologisch geïsoleerd zijn.

---

7 Zie ook bijlage 4, inspraakreacties nr. 18 en 23.

8 Zie ook bijlage 4, inspraakreacties nr. 17 en 21.

12

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Landinrichting Westzaan

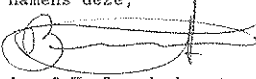
(bijlagen 1 t/m 4)

Goed

~~B~~ B

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 mei 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		PROVINCIE	
			
		Noord-Holland	
Datum	30 mei 1996	nr	96-513532
Onderwerp	Voorontwerpplan/milieu-effectrapportage herinrichting Westzaan.		
Commissie voor de Milieu-effectrapportage		Gedeputeerde Staten	
Postbus 2345		Provinciebus Drecht 3	
3500 GH UTRECHT		2012 HR Haarlem	
		Postadres Postbus 123	
		2000 MD Haarlem	
		Tel. (023) 514 31 43	
		Fax (023) 531 44 82	
Behandelende dienst	Milieu en Water	Telefoon 023	-5143694
		Afdeling	1A
Behandelende voor	dhr. J.J. van den Burg	Overzaker	-
		Bijgeleed	div.
Geachte heer/mevrouw,		VERZONDEN - 4 JUNI 1996	
Hierbij doen wij u een exemplaar toekomen van het voorontwerpplan/milieu-effectrapport herinrichting Westzaan.			
Het voorontwerpplan/milieu-effectrapport, alsmede de daarbij behorende stukken liggen vanaf 10 mei tot 12 augustus 1996 voor een ieder ter inzage op de in de bijgevoegde bekendmaking aangegeven wijze.			
Wij verzoeken u overeenkomstig het bepaalde in de Wet milieubeheer ons ter zake van advies te dienen.			
De provincie heeft vijf stemmen			
Centrale Bestuursdienst	Hoogachtend,		
Milieu en Water	Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,		
Bosbouw en Groen	namens deze,		
Wegen, Verkeer en Vervoer			
Wet- en Levensomgeving	ir. G.V. Branderhorst,		
en Bestuur	hoofd afdeling Milieubeleid		
		Bereikbaarheid per openbaar vervoer vanaf station Haarlem buslijnen 1, 5, 71, 72, 95, 148 en 174 van de NS, vanaf Zandvoort en Heemstede/Agtereschans of Amsterdam-West buslijn 89 van de GVB	

15

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 84
d.d. 2 mei 1996

HERINRICHTING WESTZAAN

LANDINRICHTINGSWET

Kennisgeving ingevolge artikel 77, tweede lid / Wet Milieubeheer
BEKENDMAKING VOORONTWERPPLAN / MILIEUEFFECTRAPPORT

De Landinrichtingscommissie voor de herinrichting Westzaan deelt u mede dat voor voornoemde herinrichting het voorontwerpplan/milieueffectrapport met ingang van 10-5-1996 voor een ieder kosteloos verkrijgbaar is bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie (adres: Plantsoengracht 8, 1441 DE Pumerend, tel. 0299-436001). Inlichtingen over het voorontwerp/milieueffectrapport kunnen worden verkregen op bovengenoemd adres.

Het voorontwerp/milieueffectrapport wordt met de bijbehorende achtergronddocumenten en de richtlijnen MER tijdens kantooruren tervisie gelegd op het gemeentehuis te Zaandijk, het stadskantoor van de gemeente Zaanstad te Zaandam, het buurthuis "de Kwaker" te Westzaan en alle openbare bibliotheken binnen de gemeente Zaanstad. Op deze adressen is het voorontwerpplan/milieueffectrapport tevens kosteloos verkrijgbaar.

In het landinrichtingsgebied worden binnenkort een drietal informatie- en inspraakbijeenkomsten gehouden. Het voorontwerpplan/milieueffectrapport zal dan nader worden toegelicht en er is gelegenheid om met vertegenwoordigers van de Landinrichtingscommissie van gedachten te wisselen. Deze 3 informatie- en inspraakbijeenkomsten hebben tevens de functie van een openbare zitting in het kader van de Wet Milieubeheer.

Informatie- en inspraakbijeenkomsten

- donderdag 9 mei 1996 om 20.00 uur in buurthuis "De Kwaker" te Westzaan;
- maandag 13 mei 1996 om 20.00 uur in hotel/restaurant "De Prins" te Westzaan;
- woensdag 5 juni 1996 om 20.00 uur in buurthuis "De Kwaker" te Westzaan.

Schriftelijke reacties in het kader van de inspraak kunnen van 10 mei tot 12 augustus 1996 worden ingediend bij het secretariaat van de Landinrichtingscommissie.

De Landinrichtingscommissie voornoemd,

L.F. Berkhout, voorzitter

R.F. de Vries, secretaris

Handwritten initials or marks at the bottom right of the page.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Landinrichtingscommissie Westzaan

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten provincie Noord-Holland

Besluit: vaststelling van het landinrichtingsplan ingevolge artikel 81 van de Landinrichtingswet

Categorie Besluit m.e.r.: C9.2

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de uitvoering van een herinrichting van het gebied Westzaan. De oppervlakte bedraagt circa 1.230 ha.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 6 januari 1994
richtlijnenadvies uitgebracht op: 8 maart 1994
richtlijnen vastgesteld op: 26 april 1994
kennisgeving MER: 2 mei 1996
toetsingsadvies uitgebracht: 13 september 1996

Bijzonderheden: De Commissie is van mening dat het MER met het achtergrondrapport voldoende informatie biedt voor de besluitvorming. Zij spreekt haar waardering uit voor de leesbaarheid van het MER en de wijze waarop het thema duurzaamheid is ingevuld. Zij adviseert bij het inspraakverslag informatie te geven over de ligging van de te realiseren grotere beheerseenheden waarbinnen een aantal onderbemalingen wordt geconcentreerd en de milieueffecten die het gevolg zijn van de daaraan gekoppelde maaiveldddaling. Zij adviseert bij de verdere planuitwerking specifiek aandacht te besteden aan de wijze waarop de verbrakking gerealiseerd gaat worden en brengt daarbij de suggestie naar voren om incidenteel percelen te inunderen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. H. Dijkstra
ir. W. van Eck
drs. A. van Leerdam
ir. J.L.Th. Siepman
dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. V.J.H.M. ten Holder

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960605	M. Dijkstra-Kuijt	Westzaan	960731
2.	960610	Gedeputeerde Staten Noord-Holland	Haarlem	960731
3.	960614	Fam. C. Kok	Westzaan	960731
4.	960615	G.M. Davidzon	Westzaan	960731
5.	960615	L. Dijkman	Zaandam	960731
6.	960620	Vereniging De Zaaansche Molen	Zaandijk	960731
7.	96.....	W.J. Roodhof en E.H. Blom (standaard-inspraak, 38 identieke reacties)	divers	960731/ 960826
8.	960701	Burgemeester en Wethouders Zaanstad	Zaanstad	960731
9.	960629	M.G. de Weijer	Zaandijk	960731
10.	960711	NS Railinfrabeheer, Grondverwerving en Juridische Zaken	Utrecht	960731
11.	960711	R.P. van Berge	Zaandijk	960731
12.	960715	A. Kanter	Westzaan	960731
13.	960719	De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland	Amsterdam	960731
14.	960716	E. Pielkenrood	Westzaan	960731
15.	960725	W.N. Groot (identieke reactie van M.D. Groot)	Westzaan	960731
16.	960726	Westelijke Land- en Tuinbouw Organisatie, afdeling Assendelft, Westzaan e.o.	Assendelft	960731
17.	960726	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	960731
18.	960718	Dorpscontact Westzaan	Westzaan	960731
19.	960730	J.P. Hollestelle	Westzaan	960826
20.	960730	Archeologische werkgemeenschap voor Nederland afdeling Zaanstreek-Waterland en Omstreken	Westzaan	960826
21.	960801	Kontakt Milieubeheer Zaanstreek	Zaandam	960826
22.	960802	Kruispunt Voetpaden	Amsterdam	960826

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
23.	960810	Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, afdeling Zaanstreek	Zaandam	960826
24.	96.....	Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek"	Zaandam	960826
25.	960805	A. Butterman	Stompetoren	960826
26.	960808	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Regio Hollands-Noorden, Staatsbosbeheer	Alkmaar	960826
27.	960808	Koninklijke Nederlandse Toeristenbond, afdeling Belangenbehartiging/Recreatie en Toerisme	's-Gravenhage	960826
28.	960811	Vereniging tot ongeschonden behoud Westzijderveld OBW	Westzaan	960826
29.	960811	J.A.M. Veen	Westzaan	960826
30.	960810	W. Kingma	Westzaan	960826
31.	960808	Mts S. en C. Oudkerk	Westzaan	960826
32.	960810	IJclub Lambert Melisz Westzaan	Westzaan	960826
33.	960807	B.H. Schellingerhoudt	Westzaan	960826
34.	960808	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Noordwest	Diemen	960826
35.	960513 960605	Schriftelijke reacties voorlichtingsavonden	divers	960718

